

ARYBINIS Rokiškis

128 (292) | 1946 m. lapkričio 26 d. | Kaina 20 kp.

Aktyviai įsijungti į spaudos platinimą

Rybinės spaudos reikėmė nepaprastai didelė. Ji yra pagalbiniams partijai vyriausybės užsibrėžtų uždavinių vykdyme. Ypač tarybinės spaudos reikėmė iškyla dabar, kadangi naujajai penkmetiui, nesurišant naujų planų, darbuotojų masėse komunistinės partijos darbuotojai, skatinant juos, energinga kovą vienas ar kitiems uždaviniais išpildyti, nurodyti atsiliokant darbuotojų patirtį ir laimėjimus įvairiose srityse ir t. t. Svarbu, kad spausdintas bolševikiškas kuo plačiau pasklistų, todėl ypač svarbu, kad darbuotojų masės jį pasiektų reikiamai, nepavėluotai.

Metų pabaiga nebetoli. Valsėjų ryšių kontoros skyrių viršinkai į spaudos platinimą dėl didesnių metų turi įsijungti su stropumu, visu energingumu, šalinti ir vengti tas klaidas, kurios pasireiškė praėjusiais metais. Jie turi siekti, kad spausdintas bolševikiškas pasiektų kiekvieną tolliausią mūsų apskrities kambarį. Yra būtina pasiekti kuo didesnių prenumeratorių skaičių ir jiems be jokių pavėlavimų pristatinti spaudą.

Platinimo. Valsėjų ir apylinkių vykd. k-tų vadovai bei kiti darbuotojai, mokytojai, griet. nugar. p-tų vedėjai, partinės ir tarybinės organizacijos turi ateiti valsė. ryšių kontoros darbuotojams į paramą ir pasiekti kuo geresnių rezultatų spaudos platinimo darbe. Nėra leistina, kad, štai, tokioje didelėje Rokiškio valsčiaus Narkonų apylinkėje šiais metais tėra vos keli prenumeratoriai. Čia didelė kaltė krinta apylinkės pirmininkui drg. Purluškiui, kuris šaltai pažinėjo į spaudą, nesieję jokių tygių, jokių priemonių, kad surinktų kuo didesni prenumeratorių skaičių. Be to, kai kurių valsėjų vykd. komitetų vadovai, ryšių kontoros sk. viršinkams paprašius paramos dėl reguliaraus, nepavėluoto spaudos atsiėmimo iš apskrities miesto, visiškai jai neturėjo dėmesio, ko pasėkoje spauda tenka atsiėmanti pripuoliamomis priemonėmis. Tokios rūšies pavyzdžių apstu Juodupės valsčiuje. Ryšių kontoros skyrių viršinkai, glaudžiai bendradarbiaudami su valsėjų vykd. komitetų vadovais, turi šalinti tokias klaidas ir užtikrinti laiku spaudos pristatymą į valsčiaus miestelį bei prenumeratoriams.

Mūsų apskrityje spaudos platinimas ateinančioms metams jau yra prasidėjęs, tačiau kol kas atsiekti rezultatai visiškai nėra patenkinami. Daugiausia iki šiol prenumeratorių surinkusi yra Panemunio valsė. ryšių kontora, bet vis dėlto rezultatai nėra geri. Visiškai bloga padėtis yra Južintų, Kamajų ir kituose valsčiuose, kuriuose spauda sekantiems metams dar nė nepradėta platininti. O tai rodo, kad šių valsėjų ryšių kontoros sk. viršinkai per šaltai atsineša į jiems pavestų pareigų vykdymą, nesilima konkrečių priemonių jau šiomis dienomis užtikrinti gausų prenumeratorių skaičių. Nėra leistina, kad dėl tokių vadovų apsiėmimo ir neįtraukimo į spaudos platinimo kampaniją kiti asmenų, daugelis darbo žmonių ir ateinančiais metais paliktų be spaudos.

Spaudos platinimui galimybės ir sąlygos yra plačios. Jis valsėjų ryšių kontoros sk. viršinkai ir turi kuo plačiau išnaudoti, kad 1947 metais neturėtų būti. Kiekvienas, kuris vertina spausdinto žodžio reikšmę, turi prisidėti ir prie to

Valsėjų Liaudies Švietimo Skyrių vedėjų suvažiavimas

Lapkričio mėn. 22 d. apskrities Liaudies Švietimo Skyrių vedėjų suvažiavimas. Suvažiavimo tikslas buvo aptarti privalomojo mokymo įstatymo vykdymą ir kitus svarbius liaudies švietimo klausimus mūsų apskrityje.

Išklausius ataskaitinių valsėjų L. Švietimo Skyrių vedėjų pranešimų, pasiekė, kad apskrityje pasiektas žymus pažangos mokyklinio amžiaus vaikų įtraukimo į mokyklas darbe. Pavyzdžiui, praėjusių metų rudenį nelankančių mokyklų vaikų skaičius siekė arti 1000, o šiuo metu jį tėra tik 250. Stekiant įgyvendinti privalomojo mokymo įstatymą, daug pasidarbavo šio apskrities L. Švietimo Skyrius, tiek ir tokie skyriai valsčiuose, o taip pat mokyklų vedėjai ir mokytojai, glaudžiai bendradarbiauję šiame reikale su vykdomaisiais komitetais ir mokinėjų tėvų komitetais. Vie-

name apskrities valsčiuje (Juodupė) privalomojo mokymo įstatymas jau įvykdytas pilnai, nežinint sunkių aplinkybių. Nėbrių rezultatai jau pasiekta Kamajų valsčiuje, kur mokyklų nelanko tik 13 vaikų. Pandėlio valsčiuje nelanko 17 mokinėjų. Energingai padedant valsčius vykdomajam komitetui, Panemunalyje nelankančių mokinėjų skaičius sumažėjo irgi iki 18. Blogai šio įstatymo vykdymą stovi Rokiškio, Južintų ir Obelių valsčiuose. Tik Rokiškio valsčiuje mokyklų dar nelanko virš 60 mokyklinio amžiaus vaikų. Didelio apsiėmimo čia parodė ypač Sėlynės pr. mokyklos vedėjas ir apylinkės vykdomasis komitetas.

Daug sunkumų mokyklos turi kuro klausimu, nes praėjusiais metais kuro švietimo įstaigoms nebuvo pakankamai išskirta, o šmet dar nesulaukiama paskirto.

Iškilus apskrities L. Švietimo Skyriaus vedėjo drg. A. Fainbliumo konkrečių nurodymų esantiems trūkumams pašalinti, valsėjų L. Švietimo Skyrių vedėjai dar gavo instruktyvinio pobūdžio pranešimų, nurodymų kitais klausimais.

Diskusijų metu buvo iškelta kai kurių kooperatinių organizacijų ir net tarybinė įstaiga per šaltai atsinešimas į mokytojų būstinės reikalus. Mokytojų pedagoginiam patyrimui didinti apskrities L. Švietimo Skyrius organizuos paskaitininkų — lektorių grupes provincijos mokytojams padėti. Numatytas ir kitos reikalingos priemonės tam reikalui pagerinti. Bendrai, valsėjų L. Švietimo Skyrių vedėjų suvažiavimas buvo gerai organizuotas ir praktiškai darbingas nuotakais, numatant priemones apskrityje švietimo reikalams dar labiau pagerinti.

Mokyt. J. Klevas.

Apskritis kooperatinių suvažiavimas

Š. m. lapkričio mėn. 24 d. Rokiškio apskrityje įvyko apskrities kooperatyvų įgaliotinių suvažiavimas, kuriame buvo pateikta Apkoopsąjungos ataskaita už trejetį šių metų ketvirtį ir numatyta ateities veikimo planai.

Pasirodė, kad 3-jo ketvirčio planas apyvaros srityje išpildytas 123%, kas sudaro 4.428.000 rb. Ketvirtajam ketvirčiui numatytas 4.000.000 rb apyvaros planas.

Soclenktinių elgoje geriausiai pasirodė Rokiškio vart. kooperatyvas (pirm. drg. Užkurėlis) ir šio kooperatyvo mašinų prekybos krautuvė (vedėjas drg. Remekis).

Revizijos komisija savo pranešime nurodė kooperatyvus (Juodupės, Panemunelio, Južintų), kuriuose dėl nesąžiningų tarnautojų buvo iškelvoti atsakomybėn ir nubausti.

Trečiojo ketvirčio balansą 5.702.771 rb sumoje su pelnu 103.132 rb ir visas ataskaitas suvažiavimas vienbalsiai patvirtino. Apkoopsąjungos valdybos ir revizijos komisijos veikla per šį ketvirtį buvo įvertinta patenkinamai

Suvažiavime buvo smulkiai susipašinta su LTSR Ministrų Tarybos š. m. lapkričio mėn. 9 d. Nr. 445 nutarimu dėl supirkimo žemės ūkio produktų iš visų jų gamintojų. Remiantis šiuo nutarimu, visi kooperatyvai turi plačiausiai galimybių supirkinėti įvairius maisto produktus, juos perdirbti (jei tas reikalinga) ir laisvai parduoti valgyklose, krautu-

vėse, uškandinėse, kioskuose, pramoninių prekių (stiklo, mui bufetuose per išnešiotus tokiomis kainomis, kurios neviršytų valstybės nustatytą koeficientą kainų. Taip pat kooperatyvams leista supirkinėti duoninius grūdus iš tų valstiečių, kurie įvykdė valstybines grūdų prievolės. Pav., už superkamą rugių 100 kg bus mokama 22,20 rb ir už 100 kg kviečių — 32,80 rb (tokia kaina taikoma tik iki 15 kg), bet už didesnius superkamų grūdų kiekius bus mokama auštesne kaina. Pardavęs duoninius grūdus, valstietis turės teisę pirkti įvairių pramoninių prekių pagal tam tikrą nustatytą koeficientą. Pav., jei valstietis parduos grūdų už rublį, tai

Užbaigiant suvažiavimą, buvo nutarta įpareigoti visus kooperatyvus mokytojų maitelėms apiprekinėti numatyti ir iš anksto paskeibti tam tikras dienas ir toms dienoms turėti reikiamų prekių.

Br. Lieplais.

Maskvos Krasnocholmsko kombinato kolektyvas įsipareigojo įvykdyti penkmečio planą per 4 metus. Kombinate suorganizuotas cechasis naujų kadry apmokymai. Antroje šių metų pusėje bus paruošta 500 darbininkų įvairių kvalifikacijų: meistrerių padėjėjų, vatos perdirbėjų ir t. t.

Kombinato instruktorius stachanovietė A. G. Androsina per tris mėnesius paruošė 60 darbininkų, kurie perpildė darbo normas.

Nuotraukoje: A. G. Androsina rodo mokinei L. A. Ivilovai kaip įdedami siūlai į spūlę.

Foto V. Poliakovo

TASS'o spaudos klisė.

Pergalingoji socialistinė demokratija

(Drango Stalino pranešimo apie TSR Sąjungos Konstitucijos projekta dešimtmečiui)

Dešimt metų atgal, 1936 metais lapkričio mėnesio 25 dieną didysis darbininkijos vadas ir mokytojas draugas Stalinas Nepaprastame VIII jame Tarybų suvaizdavime padarė pranešimą apie TSRS Konstitucijos projektą.

Visas pasaulis išgirdo pranešimą ir išmintingus draugo Stalino žodžius apie naują socialistinės šalies Konstituciją, kaip didžiausią kovos ir pergalingą šėdary suvestinę, iškovo-tą TSRS darbininkijos. Tai, apie ką galvojo ir tebe galvoja milijonai prispaustu žmonių kapitalistinės šalyse, TSRS jau įgyvendinta.

Į žmonijos istoriją draugo Stalino pranešimas įeis kaip didžiausios reikšmės dokumentas, kaip dokumentas, kuris gyvens amžiams. Jame duotas gyvas socialistinės visuomenės atspindis. Draugo Stalino pranešimas yra vertingiausias indėlis į marksizmo — leninizmo lobyną. Jis yra keičrodė žviesgėdė užsienio valstybių darbininkijai, dėl tų, kas stengiasi nusikratyti nuo pečių klasinė ir nacionalinė priešpaudės našta ir sukurti socialistinę bendruomenę.

Draugo Stalino pranešime rado savo atgarsį dideli, pagrindiniai pasiekimai, kurie įvyko Tarybų Sąjungos gyvenime nuo 1924 m., tai yra nuo naujos TSRS konstitucijos priėmimo pradžios.

Mūsų pramonė, organizuota nauju socialistiniu pagrindu, per 12 metų laiką išaugo milžiniška jėga. 1936 metais ji jau gamino septynis kartus daugiau produkcijos, negu 1913 metais. Kaime laimėjo kolektyvinę statybą, buoėės buvo likviduoti. Socialistinis žemės ūkis ir tarybinės valstybės gavo 400 tūkstančių traktorių, pagrindiniai palengvinusių žemės darbą. Žemės ūkis davė pasantro karto daugiau produkcijos, kaip 1913 metais. Visa prekyū apyvarta rodosi valstybinių prekybinių organizacijų, kooperacijų ir kolektyvinių ūkių rankose.

Socialistinė nuosavybė savo gamybinių pajėgumu pasiraikė kaip tarybinės bendruomenės pamatas, išgalėjusi visame liaudies ūkyje. Ant visados buvo panaikintas išnaudojimas žmogaus žmogumi. Lenino — Stalino nacionalinės politikos dėka buvo nustatytas visų mūsų daugiatautės socialistinės šalies bendradarbiavimas.

Visiškai pasikeitė klasinių jėgų santykis šalyje. Visos eksploatatorių klasės buvo likviduotos. TSRS darbininkija — darbininkai, valstiečiai inteligentai — per socialistinės statybos metus visiškai pasikeitė. Darbininkai ir valstiečiai buvo išlaisvinti nuo visokios eksploatacijos ir liko lygiateisiai socialistinės bendruomenės statytojais. Išaugo nauja tarybinė liaudies inteligentija. Dar-

bas TSRS liko šlovės, šaunumo ir didvyriškumo dalyku. Tikrai atskirai kiekvieno žmogaus gabumai ir atskiras kiekvieno piliečio darbas nustatė ju padėti bendruomenėje, to visko vadovu tapo principas: „I kiekvieno — pagal jo sugebėjimą, kiekvienam — pagal jo darbą“, „Kas nedirba, tas nevalgo“.

Draugas Stalinas naikinančia kritika sutriuškino buržuazinių šalių konstitucijas, išaiškino jų priešliaudišką nusistatymą. Buržuazinių konstitucijų pagrindų yra privati žemės fėbrika ir žmonių nuosavybė, darbininkijos eksploatacija. Buržuazinės konstitucijos išlaiko savo rankose valdžią per klasinę kovą, nacionalinę nelygybę ir tautų priešpaudą. Nors piliečių teisės šiose konstitucijose ir užrašytos, bet egzistuoja tik formaliai, jų įgyvendinimu niekas nesirūpina. Žodžiai apie piliečių lygybę tarnauja tik masinų apgaulei, arba kaip pasakė draugas Stalinas, „negali būti tikros lygybės tarp žemlininko ir darbininko, tarp dvarininko ir valstiečio, jeigu pas pirmuosius yra turtas ir politinė persvara bendruomenėje, o antrieji neturi nei vieno, nei kito...“.

Skirtinga nuo buržuazinių konstitucijų yra TSRS Konstitucija, vienintelė pasulyje iki galo demokratiškiausia konstitucija. Ji duoda visai darbininkijai plačias galimybes valstybės valdymui. Ji duoda kiekvienam piliečiui teisę į darbą, teisę į poilsį, teisę į mokslą ir kitas teises; ji pripažįsta visus piliečius — vyrus ir moteris — aktyviais ir lygiais savio teisėmis; ji glbiai internacionalinė ir pripažįsta, kad visos tautos ir rasės yra lygiateisės ir turi naudotis vienodomis teisėmis visuose ūkinio, valstybinio ir kultūrinio bendruomenės gyvenimo srityse; valstybiniam ir kultūriniam bendruomenės gyvenime ji suteikia komunistų partijai, esančiai priešakinui darbininkijos būriui, drąsiai ir iki galo ginančiai jų interesus, turinčiais jų begalinį pasitikėjimą, vado-

Gyvėja saviveikla Panemunėlio progimnazijoje

Šiomis dienomis Panemunėlio progimnazijoje buvo suruodtas moksleivių pobūvis su meline programos dalimi. Šioje programoje dalyvavo progimnazijos sportininkai ir literatai. Buvo suvaidinta pasaka „Milžinas ir nyktukai“, pasakta tautinių ūkių, padeklamuota eilėraščių.

Meninės programos pasiū-

Parama jauniems mokytojams

Tikslu kelti mokytojų profesinę kvalifikaciją ir didinti jų mokymą, pradedantį dirbti mokytojų darbą pedagoginius — metodinius įgūdžius, Juodupės valsčiu. Liaudies Švietimo Skyrius organizuoja savo valstiešias mokytojams atviras — parodomas pamokas. Tokias tris pamokas šiomis dienomis valsčiu mokytojai jau stebėjo. Pamo-

vaujančią rolę.

Po Stalino Konstitucijos vėliava visa tarybinė liaudies didžiausiu didvyriškumu ir pasiaukojimu apgyne Tėvynės garbę ir laisvę Didžiajame Tėvynės išsivadavimo kare prieš vokiškuosius fašistinius grobiukus. Tarybiniai žmonės negailėjo jėgų ir gyvybės, pernešė visus sunkumus, kad apgynus savo didžiąsias teises, užrašytas Stalino Konstitucijoje, sunaikintus priešais, kuris mūsų liaudžiai neė priešpaudą ir mirtį. Tarybinė liaudies žinojo, kad ji kovoja už savo tikrąją valdžią, už savo fabrikus, kolektyvinius, tarybinius ūkius. Ir tarybinė liaudies, vadovaujama didžiosios komunistų partijos, iškovojo pergalę prieš priešais, išlaisvino Europą nuo fašistinio siaubo. Karas parodė, koki milžinišką vaidmenį suvaidino mūsų socialistiniai pasiektimai liaudies tarybinio patriotizmo dvasioje išauklėjime.

Po Stalino Konstitucijos vėliava mes einame pirmyn, uždome karo padarytas žaizdas, atstatom sunaikinimus, statom naujus fabrikus, sutvirtinam kolektyvinius ūkius. Tarybinė liaudies vieningai emėsi naujo stalininio penkmečio plano įvykdymo TSRS liaudies ūkini atstatyti ir išvystyti. Iš savo patijų patyrimų mes žinome, kad stalininiai penkmečiai atsilepė į tarybinės valstybės jėgų augimą ir į darbininkijos gyvenimo lygio pagerinimą. Mes, tarybiniai žmonės, glbiai įsitikinę, kad įgyvendinsime ir naująjį penketį, kad komunistų partija ir tarybinė vyriausybė nustatė teisingą kelią išėjimui iš mūsų sunkumų į naują pramonę, žemės ūkio ir darbininkijos gyvenimo lygio pakėlimą.

Po Stalino Konstitucijos vėliava mūsų liaudies atsieks naujų socialistinės statybos laimėjimų. Šito laidu yra prityrusi valdyme mūsų gelingoji bolševikų partija, mūsų mylimasis vadas ir mokytojas didysis Stalinas.

I. Kiriuškinas.

Užkirsti kelia sabotazui griūdų priėmimo punktuose

Mūsų apskrities partinis ir tarybinis aktyvas visą laiką kovoja už greitą valstybinės griūdų prievolės įvykdymą ir viršolaninių griūdų statymą į Tėvynės fondą, o tuo tarpu griūdų priėmimo punktuose kartojasi neleistini sabotazų reiškiniai.

Štai keli iš daugelio faktų, kurie kalba apie neleistinus reiškinius griūdų priėmimo darbe.

Rokiškio apskr. griūdų paruošų kontoros darbuotojai, dalyvaujant padėm vedėjui drg. Iljinui, 8 m. spalio mėnesyje, apžiūrėję griūdų sandėlio patalpas Panemunyje, pranešė, kad spalio mėn. 29 d. šiame sandėlyje bus priimami grūdai. Valstiešias aktyvas suorganizavo keletą raudonųjų gurguolių — apie 800 vėsimų — su grūdais valstybei. Bet paskutinę dieną, jau atvykus raud. gurguoliams, buvo pareikšta, kad grūdai nebus pri-

imami, nes sandėliuose bus daroma dezinfekcija. Valstiečiai, kurie to visai nesitikėjo, turėjo grįžti atgal. Tai yra biauirus pasitydijojimas iš darbo valstiečių. Argi drg. Iljinas anksčiau nežinojo, kad reikalinga sandėlių dezinfekcija?

Štai dar vienas faktas, kuris parodo, kaip niekšlingai apgaudinėjami, arba tiesiog apvagiami darbo valstiečiai Pandėlio griūdų priėmimo punkte.

Patikriaus Panemunio valstiešias Kalniečių km. valstiečio Liočio valst. griūdų prievolii kvituis, pasirašėjo, kad viename kvite, išrašytame Pandėlio griūdų priėmimo punkto, užrašytas 264 kg bendras svoris, o užskaitomas svoris tik 184 kg. Kur dingo dar 110 kg griūdų?

Tokie ir panašūs faktai daugiau neturi kartotis, o liaudies priėjimas — sabotuotojams reiklia rasti vietą kitur. Su jais reikia viena kartą užbaigti.

(Mūsų koresp.)

Kada bus paskirtas mokytojas į Dumbles pradžios mokyklą?

Praeitaisiais metais Dumbles pradžios mokyklą laukė gana nemažas skaičius šios apylinkės valstiečių vaikų — mokinii. Bet nežinia dėl kokių priežasčių šiais metais į Dumbles mokyklą mokytojas nebus paskirtas, ir buvusi mokykla dabar stovi tuščia. Turint omeny tas aplinkybes, kad iki kitų arti-

mesnių mokyklų iš šios vietos yra nematiau 6 kilometrų, manesiems mokiniams yra nebeįmanoma tęsti mokslą.

Šio dalyko Rokiškio apskrities Liaudies Švietimo Skyrius turėtų nepamiršti ir artimiausiu laiku Dumbles pradžios mokyklai paskirti mokytoją.

K. Kalėnas

Apsileide klubo skaityklos ir v. v. bibliotekos vedėjai

Panemunio klubo — skaityklos vedėjas drg. Turkevas ir v. v. bibliotekos vedėja drg. Vainauskienė visiškai pamiršo savo pareigas. Tiek klubas skaitykla, tiek ir v. v. biblioteka beveik visą laiką būna uždarotos. Į tokius faktus ramiai sau šūri Panemunio valstiešias partinis organizatorius drg. Mi-

šniovas, to nepastebė ir Rokiškio apskrities Kultūros — Švietimo Darbo Skyrius.

Batina nedelsiant imtis priemonių, kad Panemunio klubas skaitykla bei v. v. biblioteka reikiamai atliktų tuos uždavinius, kurie yra joms skirti.

K. K.

Lauku pasirušti žiemos sporto sezonui

Susirūpinti žiemos sportu dabar yra kaip tik pats laikas. Tam tikslui neužtanka pasirūpinti vien tik žiemos sporto priemonėmis, kaip, pav., pažiūromis, slidėmis ir t. t., bet reikalinga praveisti šiuo reikalu aktyvią agitaciją jaunimo tarpe, išaiškinant tarybinio sporto reikšmę bei laimėjimus tarybinio sporto arenoje.

Šios organizacijos, tarpusavyje glaudžiai bendradarbiaudamos, gali atsiekti puikių darbo rezultatų. Didžiausia atsakomybė sporto reikaluose tenka komjaunimo organizacijoms, kurių tiesioginė pareiga — vadovauti ir praktiškai padėti valstijų, žmonių, mokyklų ir kt. sporte kolektyvams. Kiekvienas komjauninis turi būti pats aktyvus sportininkas ir sporto propagandistas.

Sporto priemonės be sportuojančių jaunimo neduos jokių rezultatų sporto išplėtimui mūsų apskrities ribose. Ši klaida buvo rūpinamasi vien tik sporto priemonėmis, o į sportininkų kadry augimą nebuvo kreipiama jokia dėmesio. Šio pasėkoje nei viename fabrike, nei vienoje žmonėje ir kitur nesudarė nė vieno sporto kolektyvo, sportas buvo sustingęs. Kad nepakartojus praėjusių

metų klaidų, visų pirma reikalinga rapintis jaunųjų sportininkų ir sporto mėgėjų kadry augimui. Reikalinga pasiekti to, kad sportas dirbančiąjį tarpe taptų populiariau. Bet šiame reikale neužteks vien tik apskrities sporto komiteto narių darbo, — čia turi į pagalbą ateiti komjaunimas, profsąjungos ir kitos tarybinės organizacijos.

(Mūsų koresp.)

P. Žerutis

VIENA IŠ LYGIATEISIŲ

(Turkmėnijos TSR 22 metų sukaktuvės)

24 d. sukako 22-ji metų kolektivinio ūkio valstybės darbinis turi aukštą vertę.

Turkmėnų tauta pareiškė jai įstoti į TSRS tautų šeimą laikais Turkmėnija, visa vidurinė Azija, žvilgą priešpaude; civilizinkų ir vietinių cha- buvo beteisė, užmiršta, kolonija.

Spalio Socialistinė nutraukė Turkmėnijos vergovės panaikė jai apsisprendimo savarakišką valstybėnį, ir laisvą ir gyventi.

Spalis, tarybinė santvarka atvėrė Turkmėnijos šeimystymui naują kelią. Turkmėnija įstojo į savo egzistavimo atgimimo ir suklestėjimo tarybinės santvarkos menijoje egzistavimo medarė jė klestinčią pramotinę tarybinę — socialinę respubliką. Turkmėnijos, gavusi politines, komunistų partijos vadovams, broliškai didžiosios tautos padedama sutruškinė chanas, bajor ir kitus nacionalistus, sto- naują tarybinį savo išsi- ymo kelią, padarė savo gy- mės turtingą bei džiaugs- mino — Stalino partijos naujama turkmėnų tauta ir stambias naftos, chemi- metalo apdirbamosios, tek- maisto pramonės įmonės. to nebūvo priešrevoliucio- Turkmenijoje. Tais laikais rėjo vos tik keletą mažų ykių ir amatininkų dirb- pažinti dabar ir respubli- žemės ūkio. Prieš revoliu- temė, o svarbiausia, van- priklausė chanams ir ba- s. Vanduo buvo vertina- lygiat kaip aukštas. Kai, vanduo caro laikais Turk- mijoje buvo svarbiausiu dar- imonių pavergimo įrankiu. a tai nugarimdo į bedugnė- nės ūkis virto stambiu ko- tyviniu ūkiu. Visi darbo stiebiai susijungė į žemės ūkio ir amatininkų šiva- o iš skurdo ir išmirimo. Ta- linės valdžios metais pasta- da daugiau kaip 1600 hidro- minklinių įrengimų, pravesta ūgumos irigacijos sistemų onstrukcija, organizuota 54 IS, turinčias keletą tūkstan- traktorių, parėlių plotas p- ūnti su 1926 metais padė- daugiau kaip du kartus. ambių ir smulkiųjų gyvu- ūkščius kolektyviniuose ūuose padidėjo per paskuti- ūs septynerius metus dau- au kaip tris kartus, sukurti ambūs karakulinkystės ta- biniai ūkiai.

Neįsiamtuojamat pakilo me- ūaginės turkmėnų tautos ge- vė. Respublikoje esama 11- ū tarybinis ūkis — milijonie-

lingvosios pramonės ministru. Socialinio aprūpinimo ministe- rijai vadovauja Kurbanova, teisingumo ministerijai — Ka- radžajeva. Tūkstančiai išvadu- tųjų Turkmėnijos moterų dir- bja įvairiuose postuose valsty- binėse bei kooperatinėse įstaigose, pramonėje, transporte, žemės ūkyje.

Štai kodėl Tėvynės karo me- tais turkmėnų tauta kratinge stojo ginti tarybinę Tėvynę. Tarybinės Turkmėnijos darbo žmonės karo metu įnešė į Tė- vynės fondą kovos laiktuvams ir tankams statyti 280 milio- nu rublių ir 480 padų buitiniu sidsbro, be to davė frontui 165 tonaus dovanų, daugybę gyvulių ir duonos. Už drąs- mą bei didvyriškumą kovoje prieš vokiškuosius fašistinius grobiukus 20 karvygių — geria- ūių Turkmėnijos sūnų gavo Ta- rybų Sąjungos Dvyrio vardą. Tūkstančiai karvygių — turk- mėnų apdovanoti ordinais bei medaliais.

Dabar turkmėnų tauta, kaip ir visos tarybinės tautos, ėmė si vykdyti naują stalininį penk- mečio planą mūsų šalies liau- dies ūkiui atkurti ir toliau iš- vystyti.

Faskutinė respublikos Aukš- tiausiosios Tarybos sesija pa- tvirtino kapitalinio darbu at- iminį Turkmėnijoje 1948—1950 metams 1.600 milijonų rublių dydžio. Per penkmetį bus pro- durti eksportiniai 3 nauji naftingi plotai, naftos gamimas palyginti su prieškariniu lygiu padidės beveik du kartus ir pasiekės 1104 tūkstančių tonų. Elektrinių pajėgumas padidės 2,8 karto palyginti su 1940 metais. Namstoma pastatyti cheminį kombinatą, vėno p- dūnų, moko kombinatą, gelum- bės fabriks, daržovinių konser- vų gamyklą, tekstilės fabriks antrą eilę 22.000 vėpėsių ir Kara-Kumo kanalo pirmą eilę, kas pagerins drėkinimo siste- mą ir padidins pasėlių plotą. Numatytos taip pat didelės kapitalo investicijos kultūrai ir mokslui, liaudies sveikatos apsaugai ir menai.

Turkmėnija broliškoje Tary- bų Sąjungos tautų šeimoje ta- po klestinčia industrine res- publiką. Ji yra patikimas Ta- rybų Sąjungos forpostas Ry- tuose.

A. MURACHTANOVAS.

S. m. lapkričio mėn. 24 d. tapti savistoviu-o.

Rokiškyje, beinuku gimnazijos patalpose, įvyko moksleivių li- teratūros vakaras, kurio prog- ramą užpildė Rokiškio berniū- kų, mergaičių ir suaugusių gimnazijų moksleiviai. Mini- mas literatūros vakaras buvo surengtas apskrities Liaudies Švietimo Skyriaus vadovybės iniciatyva, prie ko daug prisid- dėjo gimnazijų lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai. Galia- ti, kad iš valsių nebuvo at- vėykė nė vienos vidurinės mo- kyklos atstovai — literatai, nors mokyklų vadovybėms ir buvo apie tai pranešta.

Atvėrusi šį literatūros va- karą, mergaičių gimnazijos di- rektorė Ginevišienė pareiškė, kad tarybinė mokykla ne tik auklėja ir suteikia reikiamų ž- nių jaunimui, bet tuo pačiu yra sudaromos geros sąlygos mok- seiviams, susibūrus į saviveik- los būrelius, vystyti savo ga- bumus, savo talentą. O litera- tūrų būreliai (imant paskras gimnazijas) kaip tik ir yra skaitlingiausi ir labiausiai pa- sižymį veikla.

Gimnazijos orkestrui sugrie- žus Tarybų Sąjungos ir lėtu- vių tautos himnus, mokytojas Keliuotis gausiai susirinku- siems moksleiviams trumpai nubrėžia tarybinio literato už- davinius, pareikšdamas, kad tarybinė santvarka pakėlė ra- dytojus naujems, dideliams už- daviniams, kad rašytojai tų už- davinių vykdymo, ypač dabar, vykstant krašto ūkio atata- tomiesiems darbas, turi tuo labiau siekti savo vaizdingu, uždėgančiu žodžiu.

Savos kūrybos kūrinių skai- tyje dalyvavo tikrai gausus moksleivių būrys, daugumoje pasireikšdami eilėrašėiais. Jau vien skaitlingas programos da- lyvių skaičius parodė, kad Ro- kiškio moksleiviai — literatai nesusaudžia, kad jie tobulinasi pamėgtoje srityje, vadovauja- ni savo mokytojų. Žinoma, anaipol negalima sakyti, kad šiame vakare skaityti kūrinių buvo tokie, kuriems nėnieko nebūtų galima prikišti. Traku- mų buvo nemaža, bet juk tai, anot mokytojo Keliuotio, oia ir yra jėgų bandymas literatūri- ū, darbo srityje. Kokie gi svarbesni trūkumai buvo pas- tēbėti skaitytuose kūriniuose — tiek eilėrašėiuose, tiek ir novelėse? Bendrai suglaudus galima pasakyti, kad kai kurių moksleivių kūriniuose buvo ryškiai jaučiama (ko ypač ne- turėtų būti) pslėgijavimo ž- mū, o taip pat fabulos nejo- dumas, nekaltant jau apie rit- mo, ritmo bei stiliaus šlubavi- mą. Reiktų, kad moksleiviai — literatai, bandę savo kūry- bines pajėgas, nesektų šablō- nikomis temomis, o patys su- galvotų, sukurtų ką nors ori- ginalesnio, įdomesnio. Pas- leiviai, tiek ir mokytojai bei moksleiviai, kaip ir pas kiekvie- ną pradedantį rašyti, jaučiama g- ai kaip jų negalėjo „Suba- kurio nors rašytojo įtaka, bet reikia kiek galint vengti jos ir

Rokiškyje įvyko moksleivių literatūros vakaras

Keletas žodžių dėl paties skaitymo. Kiek tēlo pastebėti, vieni gimnazijų auklėtiniai — es scenoje, skaitydami savo kūrini- ūs, jaučiasi drąsiai, laisvai, į patį kūrinių skaitymą labiau įsijaučia, labiau įsigyvena, sa- kytum, įveda žirdies, — kiti gi joje pasijunta kažkaip neju- kai, stengiasi kuo greičiau pa- skaityti (žalngas reiškinys) ar- ba net tiek ima burbuluoti (pav., bern. gimnazijos VIII kl. Narkunas), kad nors eilėrašėis kartais ir pusėtinas būtų — ab- solučiai negalima suvokti jo minties.

Jury komisija, apsvaėiusi savo posėdyje literatūros vaka- re skaitytus moksleivių kūrini- ūs, apskrities Liaudies Švie- timo Skyriaus pasiskirtomis do- vanomis nutarė premijuoti šiuos vyresniųjų klasių moksleivių kūrinius — eilėrašėius: Treigys- tiens (VIa) „Žmonės naujųjų dienų“, B. Rakno (VIII) „Ta- rybų Lietavai“, P. Palikevičiaus (V o) „Išgirski mūsų daug“, Stukaitės (VI b) „Artojai“, taip pat noveles: P. Oleškevičiaus (VII) „Pirmasis vakaras tėvili- kėje“ ir Zinkaitės (VI b) „Iš praeties“; iš jaunesniųjų lita- ratūr premijuoti šie: Elijošaitė (IV b) už „Nasišaičius“ („Iš praeties“) ir Gimbutis (IV b) už „Stalingrado mūtį“.

Premijuoti kūrinių taip pat yra ne be vienokių ar kitokių trūkumų, tačiau premijavimas rodo, kad jų autoriai truputį geriau sugebėjo iš ar tų už sa- vo draugus parašyti, sukurti.

Bendrai imant, šis pirmasis moksleivių literatūros vakaras (o jį bus rengiami ir daugiau) rodo, kad moksleiviai — litera- tai dirba, vysto savo gabumus kūrybinio darbo srityje. Tegul būna šis vakaras moksleiviams — literatams tuo akstinu, kur- ris įgalintų juos sukurti dar daugiau stipresnių, vertingesnių, originalesnių kūrinių, vaiz- duojančių aplink verdantį žmo- nių gyvenimą ir darbus, pa- jungtus atskuriantio krašto ūkio interesams; ir tikrai — jei šį išimtiniai svarbi moksle- vių — literatų gyvenime diena suteiks moksleiviams daugiau kūrybinio pajėgumų, daugiau pasiryžimo jų kūrybiniam dar- be ir noro siekti savo kūrinių tobulumo, — šio literatūrinio vakaro tikslas bus atsiektas.

× × ×

Negalima nepaminti ir an- ro- sios Mo vakaro dalies — „Su- batvakario“, kurį atliko berniū- kų ir mergaičių g- mnazijų VII- jų klasių auklėtiniai-ės. Tai buvo ilgokas, gražus liaudies da- nų ir ūkių derinys, kurio vadovė mokyb. B. Narbutaitė (mergaičių gimnazija) tikrai pa- rodė daug kruopštumo šios sri- galvoty, sukurtą ką nors ori- ginalesnio, įdomesnio. Pas- leiviai, tiek ir mokytojai bei moksleiviai, kaip ir pas kiekvie- ną pradedantį rašyti, jaučiama g- ai kaip jų negalėjo „Suba- kurio nors rašytojo įtaka, bet reikia kiek galint vengti jos ir

Borovičių mechaninis fabrikas (Novgorodo sritis) pradėo iš- leisti naujas, pagerintas linių kuliamašias, kurių aptarnavimui pa- kanka dviejų darbininkų. Fabrikas jau pagamino 19 naujų pavyz- džio linių kuliamašų.

Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę): fabriko konstruktorius J. I. Akulovas, vyr. inžinierius V. S. Golicynas ir fabriko partbiuro sek- retorius S. M. Salajevs patikrina pagamintus naujų linių kuliama- šų pavyzdžius.

Foto. L. Žukova

